

Betænkning

over

I. forslag til lov om midlertidig ændring af merværdiafgiftsloven.

(Nedsættelse af afgiften),

II. forslag til lov om midlertidig ændring af lov om tobaksafgifter,

III. forslag til lov om midlertidig ændring af lov om afgift af
parfumer, toiletmidler m.v. og

IV. forslag til lov om midlertidig forhøjelse af afgiften af benzin.

(Afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 10. september 1975).

Udvalget har i en række møder gennemgået lovforslagene og har haft samråd med ministeren for skatter og afgifter, der tillige skriftligt har besvaret spørgsmål fra udvalget.

Udvalget har modtaget skriftlig og/eller mundtlig henvendelse fra

Afholdsselskabernes Landsforbund,
Brancheforeningen for Sæbe, Parfumeri,
Toilet og Kemisk Tekniske Artikler,
Butikshandelens Fællesråd,
Centralorganisationen for lokale Handelsforeninger,
Dansk Forfatterforening,
De Forenede Danske Motorejere — FDM
og Industrirådet.

Der er af ministeren for skatter og afgifter og nogle mindretal stillet en række ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et *flertal* (socialdemokratiets, venstres, det radikale venstres, kristeligt folkepartis og centrum-demokraternes medlemmer af udvalget) indstiller lovforslagene til *vedtagelse* med de af ministeren for skatter og afgifter stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller det ovenfor

under I omhandlede forslag til lov om midlertidig ændring af merværdiafgiftsloven. (Nedsættelse af afgiften) til *forkastelse* med følgende begrundelse:

Den midlertidige moms-nedsættelse ventes at medføre et indtægtstab for det offentlige på ca. 2,5 milliarder kroner. Med det beløb forsinkes altså iværksættelsen af den nødvendige politik baseret på indkomstskatnedsættelser.

Fremskridtspartiet tror ikke på, at der med forslagets gennemførelse vil være forbundet fordele, der kan opveje ulemperne. Vel må forbruget antages at blive stimuleret noget i nedsættelsesperioden, men denne forbrugsudvidelse modsvares af mindre køb i tiden før 29. september 1975 og efter 29. februar 1976.

Med andre ord bliver moms-nedsættelsens væsentligste forbrugspåvirkning, at den griber stærkt forstyrrende ind i erhvervslevets produktions- og salgsrytme.

En sådan forstyrrelse i det økonomiske liv findes særdeles betænkelig. Især i en situation som den nuværende, hvor 15 års folketingskvaksalverier har gjort hele det økonomiske område betændt og sårbart.

Det efterspørgselspres, som må forventes at opstå som en hamstringsbølge hen mod nedsættelsesperiodens slutning, vil være en

ny inflationsfaktor af en størrelse, som det på forhånd er svært at beregne. Når efterspørgslen efter den 29. februar 1976 falder drastisk, frygter fremskridtspartiet, at den af momsnedsettelsen iværksatte pris- og omkostningsstigning ikke vil blive modvirket tilsvarende. Tilvænnning til stadigt stigende priser og dårlig prislovgivning fra folketingets side har jo bevirket, at der er kommet en betydelig modstand i erhvervslivet mod pris- og omkostningsnedsettelse, uanset at de efterspørgselsmæssige forhold i og for sig skulle begrunde dette.

Nyordninger vil altid indebære overgangsvanskeligheder og administrationsbesværligheder. Disse er samfundsmæssigt set det rene spild. Midlertidige ordninger medfører, at ulemperne indtræder to gange. Såvel ved indførelsen som ved ophøret.

Ulemperne vil være stærkt varierede fra område til område og fra virksomhed til virksomhed. Generelle træk vil være de i henvendelsen af 9. september 1975 fra Butikshandelens Fællesråd nærmere beskrevne. Fremskridtspartiet henviser derfor til denne udtalelse, der findes optrykt som bilag til nærværende betænkning. Fremskridtspartiet er fuldt enig med Butikshandelens Fællesråd i, at en nedsettelse af indkomstkatten er at foretrække. Et væld af årsager peger i den retning. Herunder også de af Fællesrådet oplyste erfaringer om, at skatteenedsettelsen pr. 1. januar 1975 virkede stærkt forbrugsstimulerende med det samme, mens den midlertidige momsnedsettelse, som Sverige benyttede sig af i perioden 1. marts til 15. september 1974, først fik forbrugsstimulerende effekt henimod slutningen af perioden og næppe alt i alt har haft nogen som helst mærkbar samlet virkning, når henses til forbrugsudviklingen, efter at momsen igen var forhøjet. I øvrigt var den svenske konjunktur i 1974 jo helt forskellig fra den i Danmark nu herskende. En så enkel og kortsigtet medicin som momsnedsettelsen havde større chance for at hjælpe på det meget lette sygdomsangreb, Sverige var ude for, mens langsigtede, faste og præcise beslutninger må tages for at helbrede det pestangreb, som store dele af det danske økonomiske liv nu er blevet udsat for.

Forvridningen i erhvervsrytmen ved de fem måneders momsnedsettelse vil i ganske

særlig grad være uheldig for byggebranchen, der jo i forvejen er så hårdt ramt, fordi politikerne gang på gang også ved tidligere lejligheder har benyttet denne branche som syndebug. Momsnedsettelsen vil sikkert medføre, at navnlig typehusfirmaer med importerede byggematerialer vil sætte en hel del huse op på byggegrunde rundt omkring i landet. Da det er begrænset, hvad der er af naturlig efterspørgsel efter nye huse, vil resultatet blive, at der bliver afsætningsvanskeligheder vedrørende husene, og momsnedsettelsen vil derigennem blive årsag til, at vi om et års tid får en række konkurser, der vil brede deres ringe i vandet. I mellemtiden vil vi endnu en gang få rystet obligationsmarkedet. Sporene burde skræmme fra, hvad der skete i 1973 og 1974 som eftervirkning af det store byggeboom. Da regeringen jo vil inddække provenutabet ved nye indenlandske statslån, er dette at forstærke en i forvejen uheldig udvikling for obligationskurserne. Forslagets regel om, at den lave momssats skal gælde for værdien af det arbejde, som udføres i 5 måneders perioden, mens 15 pct.-momsen skal gælde for samme entreprise fsv. angår arbejde udført før 29. september 1975 eller fra og med 1. marts 1976, vil kunne medføre administrativt kaos. Mange vil have disponeret ud fra at få en lav moms, men af leverancemæssige årsager, på grund af klimaforhold eller af andre omstændigheder ikke opnå de forudsatte 5 pct. rabat og derved blive kastet ud i store rystelser af familieøkonomien.

Den tiltrængte vandring af arbejdskraft væk fra byggebranchen er jo en meget træg proces, som endelig er kommet i gang. Den vil nu standse, og arbejdskraften vil blive trukket tilbage til byggesektoren, og det kan tage lang tid, før vi kommer ind i den samfundspåkrævede udvikling. Det sidste års ofre vil være båret forgæves. Dette vil igen føre til, at vore valutabalancesværligheder — hvor vi i forvejen skal klare produktion til at indfri en gæld på 40 milliarder kroner med rente og rentes rente — vil blive yderligere forværret.

For andre brancher end byggeriet vil der også være store ulemper forbundet med den midlertidige momsnedsettelse. Dette gælder for eksempel langtidsengagementer. Der kan være tale om anlægsarbejder, der er be-

gyndt før 29. september 1975 og ikke afsluttet til 29. februar 1976. Omvendt er der en lang række momspligtige abonnementsordninger (redningskorps, bogklubber, forsikringslignende ordninger osv.), der kastes ud i næsten uløselige problemer, fordi de pågældende virksomheder ikke har så god en forbindelse til lovgivningsmagten som statsinstitutionen Danmarks radio, der ifølge regeringens lovforslag skal have lov til at beholde de 15 pct. moms på sin licens.

Automatsalget vil utvivlsomt også få store vanskeligheder, og ordningen med prisnedsættelser inden for avancestoplovgivningens krav vil være næsten uigennemførlig for mange af dagligdagens varer til småpriser. Hvordan vil man for eksempel gennemføre 5 pct. rabat ved køb af en pølse ved en pølsevogn eller en rulle sytråd, en konvolut og mange andre trivielle indkøb.

Regeringens ændringsforslag om, at elektricitet, telefon, telegraf og telex skal bevare 15 pct.s momssatsen, er næppe velgennemtænkt. Det vil medføre store administrationsbesværligheder ved opgørelsen af den indgående moms for erhvervsvirksomheder, der altså skal regne med 9¼ pct. på de fleste leverandørregninger i den omhandlede periode, men med 15 pct. på disse fire enkeltområder. El-opvarmede huse vil blive diskrimineret på bekostning af huse, der opvarmes med for eksempel olie, hvor forbrugeren — alt efter sin tankkapacitet — kan opkøbe store mængder fyringsolie før udgangen af februar 1976 med den 5 pct.s rabat, som momsnedsættelsen er udtryk for.

Fremskridtspartiet stiller nedennævnte ændringsforslag, hvorom henvises til de ledende bemærkninger.

Mindretallet indstiller det under II omhandlede forslag til lov om midlertidig ændring af lov om tobaksafgifter, det under III nævnte forslag til lov om midlertidig ændring af lov om afgift af parfumer, toiletmidler m.v. og det under IV nævnte forslag til lov om midlertidig forhøjelse af afgiften af benzin til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for de pågældende forslag, hvis de først kommer til afstemning, efter at forslag til lov om midlertidig ændring af merværdiafgiftsloven. (Nedsættelse af afgiften) er vedtaget, idet partiet erkender, at alle tre forslag repræsenterer forbedringer i en situation, hvor Danmark er blevet be-

lemret med den midlertidige momsnedsættelse.

Et *andet mindretal* (det konservative folkepartis medlem af udvalget) kan ikke medvirke til forslagenes gennemførelse.

En nedsættelse og efterfølgende forudbestemt forhøjelse af momsen er en alvorlig belastning for administration og erhvervsliv, der ikke mindst volder de mindre virksomheder stort besvær. Så alvorlige byrder, som specielt Butikshandelens Fællesråd har påvist, må forudsætte, at der er tale om en del af en helhedsløsning, der indeholder store og varige forbedringer for erhvervene og samfundet som helhed. Da dette ikke er tilfældet efter den udformning, forliget har fået, må mindretallet advare imod på dette grundlag at gennemføre en midlertidig momsnedsættelse.

Mindretallet finder, at en nedsættelse af den personlige beskatning er at foretrække fremfor en momsnedsættelse. At foretage lettelse i det direkte indkomstskattetryk volder ingen administrative vanskeligheder, og erfaringen viser, at indkomstskattelettelser giver en øjeblikkelig stimulering af forbruget. Mindretallet henviser til virkningerne af de gennemførte skattelettelser 1. januar 1975.

Mindretallet har som følge heraf stillet et ændringsforslag om nedsættelse af den statslige udskrivningsprocent.

Mindretallet indstiller forslaget om en midlertidig forhøjelse af afgiften af benzin til *forkastelse*.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) indstiller det under I omhandlede forslag til lov om midlertidig ændring af merværdiafgiftsloven. (Nedsættelse af afgiften) til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede underændringsforslag nr. 3 og 4.

Forslag til lov om midlertidig ændring af lov om tobaksafgifter, forslag til lov om midlertidig ændring af lov om afgift af parfumer, toiletmidler m.v. og forslag til lov om midlertidig forhøjelse af afgiften af benzin indstilles til *vedtagelse uændret*.

Et *fjerde mindretal* (Danmarks kommunistiske partis medlem af udvalget) indstiller forslag til lov om midlertidig ændring af

merværdiafgiftsloven. (Nedsættelse af afgiften) til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag, forslag til lov om midlertidig ændring af lov om afgift af parfumer, toiletmidler m.v. til *vedtagelse uændret* og forslag til lov om midlertidig ændring af lov om tobaksafgifter og forslag til lov om midlertidig forhøjelse af afgiften af benzin til *forkastelse* ved 3. behandling.

Ændringsforslag
til

I. forslag til lov om midlertidig ændring af merværdiafgiftsloven. (Nedsættelse af afgiften).

Af et *mindretal* (Glistrup (FP) og Kjærulff-Schmidt (FP)):

Til § 1.

1) Den under nr. 3 foreslåede § 14 affattes således:

„§ 14. Afgiften udgør 9,25 pct. af den afgiftspligtige omsætning.“

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Glistrup (FP), Kjærulff-Schmidt (FP), Ømann (SF), Knud Jespersen (DKP) og Stetter (KF)):

2) Lovforslaget affattes således:

„Forslag
til

Lov om midlertidig ændring af merværdiafgiftsloven. (Nedsættelse af afgiften).

§ 1.

I lov om almindelig omsætningsafgift (merværdiafgift), jfr. lovbekendtgørelse nr. 354 af 1. juli 1975, foretages følgende ændringer:

1. I § 13, stk. 3, stk. 5 og stk. 6, 1. og 2. punktum, ændres „20/23“ til: „91,53 pct.“

2. I § 13 indsættes som stk. 9:

„Stk. 9. Ved opgørelsen af den afgiftspligtige omsætning af de i § 14, stk. 2, nævnte varer og ydelser ændres andelen i § 13, stk. 3, stk. 5 og stk. 6, 1. og 2. punktum, til 20/23.“

3. *Afsnit VI. Afgiftssatsen*. affattes således:

„VI. Afgiftssatserne.

§ 14. Afgiften udgør 9¼ pct. af den afgiftspligtige omsætning, jfr. dog stk. 2.

Stk. 2. For følgende varer og ydelser udgør afgiften 15 pct. af den afgiftspligtige omsætning:

- a. Salg og udlejning af motorkøretøjer, jfr. færdselslovens § 2, III.A.
- b. Elektricitet.
- c. Telefon, telegraf, telex o.lign., jfr. § 2, stk. 2, punkt f.
- d. Radio- og fjernsynsudsendelser, jfr. § 2, stk. 2, punkt m.“

4. § 17, stk. 1, 4. punktum, udgår, og i stedet for indsættes:

„Endvidere skal afgiftsbeløbets størrelse være angivet i fakturaen. For leverancer af andet end de i § 14, stk. 2, nævnte varer og ydelser kan det dog af fakturaen i stedet fremgå, at afgiften udgør 8,47 pct. af det samlede beløb for den afgiftspligtige leverance.“

5. I § 29, stk. 2, ændres „15 pct.“ til: „9¼ pct.“, og som 2. punktum indsættes: „For motorkøretøjer, jfr. § 14, stk. 2, punkt a., samt for elektricitet udgør afgiften dog 15 pct. af den nævnte værdi.“

6. I § 29, stk. 8, ændres „15 pct.“ til: „9¼ pct.“

7. I § 29a ændres „15 pct.“ til: „9¼ pct.“

§ 2.

Loven træder i kraft den 29. september 1975. Loven bortfalder med udgangen af februar måned 1976, bortset fra §§ 3-7.

§ 3.

Stk. 1. Loven finder anvendelse på leverancer af varer og ydelser, der sker i tidsrummet fra og med 29. september 1975 til og med 29. februar 1976. Dette gælder uanset tidspunktet for bestilling og eventuel betaling af leverancerne og uanset tidspunktet for fakturaens udstedelse. Sker der regulering af afgift vedrørende leverancer, der er faktureret og eventuelt betalt før den 29. september 1975, men først leveres i tidsrum-

met 29. september 1975 til 29. februar 1976, skal der udstedes kreditnota. For igangværende arbejder på bygninger og anden fast ejendom beregnes den nedsatte afgift af værdien af det arbejde, indbefattet materialer, der udføres i tidsrummet 29. september 1975 til 29. februar 1976.

Stk. 2. For løbende leverancer af gas, vand, varme m.v., for hvilke en del af afregningsperioden falder inden for tidsrummet 29. september 1975 til 29. februar 1976, beregnes den nedsatte afgift alene af så stor en andel af vederlaget for leverancerne, som vedrører nævnte tidsrum. Med toldvæsenets tilladelse kan der foretages afrunding af den andel af vederlaget, hvoraf den nedsatte afgift skal beregnes. Disse bestemmelser finder tilsvarende anvendelse for løbende lejemål vedrørende varer.

Stk. 3. Ved indførsel af varer sker afgiftsberigtigelsen med den nedsatte afgift, når fortoldningsbegæringen er modtaget til registrering hos toldvæsenet i tidsrummet 29. september 1975 til 29. februar 1976. Varer, for hvilke der ikke skal afgives fortoldningsbegæring, afgiftsberigtiges med den nedsatte afgift, når toldbehandlingen afsluttes i nævnte tidsrum.

Stk. 4. I tidsrummet 29. september 1975 til 29. februar 1976 kan annoncer, prislister, prisskilte m.v., der angiver priser indbefattet afgift med 15 pct., benyttes, mod at det ved opslag i forretningslokalet eller på anden måde tydeligt tilkendegives, at der gives et nedslag i de anførte priser svarende til den midlertidige nedsættelse af afgiften. Såfremt de nævnte priser angives indbefattet afgift med 9¼ pct., skal dette tilkendegives på tilsvarende måde.

§ 4.

Modtages varer retur, foretages regulering af den afgiftspligtige omsætning således, at virksomhedens afgiftstilsvær reduceres med den tidligere betalte afgift af det beløb, der er godtgjort kunden. For tab på uerholdelige fordringer foretages tilsvarende regulering.

§ 5.

Overtrædelse af § 3, stk. 4, straffes med bøde. Bestemmelserne i § 35, stk. 4, og § 36 i merværdiafgiftsloven finder anvendelse.

§ 6.

Stk. 1. For virksomheder, hvis afgiftsperiode udløber den 30. september 1975, skal angivelsen for perioden omfatte tiden til og med den 28. september 1975, medens angivelsen for den følgende periode tillige skal omfatte dagene 29. og 30. september 1975.

Stk. 2. For virksomheder, hvis afgiftsperiode er kvartalet, skal angivelsen for januar kvartal 1976 alene omfatte tidsrummet fra den 1. januar til og med den 29. februar 1976, medens angivelsen for april kvartal 1976 skal omfatte tidsrummet fra den 1. marts til og med 30. juni 1976.

§ 7.

Ministeren for skatter og afgifter fastsætter de i øvrigt fornødne overgangsbestemmelser og kan, hvor særlige forhold gør sig gældende, gøre undtagelse fra reglerne i § 3.“

Af et *mindretal* (Ømann (SF) og Knud Jespersen (DKP)):

Underændringsforslag
til ændringsforslag nr. 2.

3) Den under ændringsforslag nr. 2 under § 1, nr. 3, foreslåede affattelse af § 14, *stk. 2 a*, affattes således:

„a. Salg og udlejning af motorkøretøjer, jfr. færdselslovens § 2, III. A., herfra dog undtaget salg af brugte motorkøretøjer.“

Af *mindretallet* under nr. 3:

Underændringsforslag
til ændringsforslag nr. 2.

4) I den under ændringsforslag nr. 2 under nr. 3 foreslåede affattelse af § 14, *stk. 2*, udgår punkterne b, c og d.

Af et *mindretal* (Knud Jespersen (DKP)):

Til § 2.

5) I paragraffen udgår sidste punktum.

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Ved lov nr. 238 af 16. maj 1974 blev bilbranchen ramt meget hårdt igennem en mid-

lertidig forhøjet registreringsafgift. Det findes ikke rimeligt så kort tid efter ensidigt at diskriminere imod netop den samme branche. Skal andre branchers varer have 5 pct. rabat af skatteydermidler, må det også gælde bilområdet. Ganske vist er det rigtigt, at valutakvotaen udgør 40 pct. af udsalgsprisen for mange personbilers vedkommende, men dette kan ikke i tilstrækkelig grad begrunde en særbehandling. En tilsvarende høj valutaandel findes jo inden for så mange andre brancher, og opfattelsen af biler som luksusindretninger, der skal forfølges, bør ikke forblinde folketingset. Nu om dage indgår bilerne jo på en helt anden måde i dagliglivet end dengang, den pågældende opfattelse dannede sig for et halvt hundrede år siden.

Til nr. 2.

Ved ændringsforslaget begrænses den foreslåede midlertidige nedsættelse af afgiften til 9¼ pct. til at gælde i 5 måneder i stedet for 6 måneder.

Endvidere er det foreslået, at afgiftsnedsættelsen — foruden motorkøretøjer — ikke skal omfatte elektricitet, telefon-, telegraf- og telexydelser samt radio- og fjernsynsudsendelser (licensen).

Nedgangen i statens provenu vil ved de foreslåede ændringer blive formindsket med godt 600 mill. kr. Heraf vil ca. 45 mill. kr. vedrøre indeværende finansår og ca. 560 mill. kr. det følgende finansår. Statens besparelser af afgiften af statsinstitutionernes indkøb vil på den anden side blive reduceret.

Vedrørende de foreslåede ændrede bestemmelse skal i øvrigt bemærkes:

I § 1, nr. 3, er angivet det område, der foreslås holdt uden for den midlertidige afgiftsnedsættelse, dvs. motorkøretøjer, elektricitet, telefon, telegraf, telex o. lign. samt radio- og fjernsynsudsendelser. For motorkøretøjerne er det fastslået, at også udlejningen holdes uden for afgiftsnedsættelsen.

Ifølge § 2 bortfalder afgiftsnedsættelsen med udgangen af februar måned 1976, som er en søndag.

I § 6, stk. 2, er det foreskrevet, at for virksomheder, der har kvartalet som afgiftsperiode (byvirksomheder), skal angivelsen for januar kvartal 1976 alene omfatte måne-

derne januar og februar 1976, medens angivelsen for april kvartal 1976 skal omfatte månederne marts-juni 1976. Der sker ingen ændring i datoerne for angivelse og afregning af afgift for de to kvartaler, dvs. angivelse og indbetaling af afgift for månederne januar-februar 1976 skal ske senest den 20. maj 1976 og for månederne marts-juni 1976 senest den 20. august 1976.

Til nr. 3.

Af beskæftigelsesmæssige og valutabesparende grunde foreslås det, at brugtvognshandelen omfattes af moms-nedsættelsen.

Til nr. 4.

De af forligspartierne foreslåede undtagelser b-d foreslås ophævet, idet de væsentligt svækker nedsættelsens forbrugsformål.

Til nr. 5.

Forslaget sigter imod at undgå hamstring og at øge beskæftigelsen i mere end fem måneder.

II. forslag til lov om midlertidig ændring af lov om tobaksafgifter.

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 2.

Ordene „marts måned 1976“ ændres til: „februar måned 1976“.

Bemærkninger.

Ændringen er en følge af ændringsforslaget til merværdiafgiftsloven, hvorefter den midlertidige nedsættelse af merværdiafgiften ophører med udgangen af februar måned 1976.

III. forslag til lov midlertidig ændring af lov om afgift af parfumer, toiletmidler m.v.

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 2.

Ordene „marts måned 1976“ ændres til: „februar måned 1976“.

Bemærkninger.

Ændringen er en følge af ændringsforslaget til merværdiafgiftsloven, hvorefter den midlertidige nedsættelse af merværdiafgiften ophører med udgangen af februar måned 1976.

Christoffersen (V).

Enggaard (V).

Jens Foged (V).

Anders Andersen (V).

Glistrup (FP).

Kjærulff-Schmidt (FP).

Arne Bjerregaard (KrF).

Jes Schmidt (CD).

Camre (S).

Ove Hansen (S),
næstformand.

Hjortnæs (S),
formand.

Kampmann (S).

Karl Nielsen (S).

Bernhard Baunsgaard (RV).

Ømann (SF).

Knud Jespersen (DKP).

Stetter (KF).

Bilag 1.

Henvendelse fra Butikshandelens Fællesraad til skatte- og afgiftsudvalget.

BUTIKSHANDELENS FÆLLESRAAD
København, den 9. september 1975.

Butikshandelens Fællesraad — der repræsenterer Dansk Textil Union, De danske Handelsforeningers Fælles-Organisation og De samvirkende Købmandsforeninger i Danmark — tillader sig at rette følgende henvendelse i anledning af forslag til lov om midlertidig ændring af merværdiafgiftsloven:

Butikshandelens Fællesraad erkender nødvendigheden af, at der sker en forøgelse af befolkningens købekraft som led i en bred indsats til bekæmpelse af arbejdsløsheden, samtidig med at der tages de fornødne hensyn til en stabil omkostningsudvikling. Derfor ønsker butikshandelen også at tilkænde give sin solidaritet med landets øvrige befolkningsgrupper ved de forligsforanstaltninger, som nu søges gennemført med det nævnte sigte.

Butikshandelens Fællesraad er — som forud tilkendegivet overfor såvel regering som offentlighed — imidlertid uenig i, at bestræbelserne på det korte sigte for at stimulere produktion og forbrug bedre lader sig løse gennem en midlertidig momsnedsettelse, end ved en omgående nedsettelse af den personlige beskatning. Der er, efter vor opfattelse, ikke erfaringer hjemme eller ude, som bekræfter, at den omstændelige og administrativt vanskelige periodiske momsnedsettelse er at foretrække. Derfor har vi frarådet, at man betræder denne vej.

Hvis den politiske beslutning resulterer i, at man gennemfører en kortvarig momsnedsettelse, pålægger man dansk butikshandel en omfattende og meget ensidig administrativ byrde. Butikshandelens Fællesraad skal da anmode om, at der ydes de butikshandelende en delvis godtgørelse for den arbejdskraft, som gennem den midlertidige periode vil være beslaglagt med løsning af denne

opgave, samt at man til delvis imødegåelse af likviditetsforringelsen i butikshandelen forlænger fristen for indbetaling af momstilsvaret.

Administrations-klemmen.

1. I hele perioden vil *Avancestoploven* forhindre, at de med administrationen af en midlertidig nedsettelse af momsen forbundne omkostninger dækkes ind gennem bruttoavancerne.
2. Såfremt en butikshandler vælger at klare den midlertidige nedsettelse på traditionel vis, forudsætter det 2 gange omkostningskrævende ommærkning af det totale varelager. Hertil kommer, at den løbende prismærkning i perioden da skal ske på grundlag af en skæv og administrativt vanskelig procentsats på $9\frac{1}{4}$ pct. for hver enkelt vare.
3. Den butikshandler, som under momsnedsettelsen vælger at foretage 5 pct.s nedsettelse gennem reduktion ved kassen, skal ved hver eneste kasseekspedition foretage en tidkrævende aflæsning af brutto- og nettobeløb. Den sinker arbejdet, kræver større ekspeditionskapacitet og øger risikoen for fejltagelser.
4. Det vil for et stort antal forretninger være påkrævet at supplere de lidt ældre kasseapparater med regnemaskiner for at formindske forsinkelsen og øge sikkerheden, inden kasseindslagene finder sted.
5. Den enkelte butikshandler får en yderligere kontrolfunktion overfor den brede leverandørkreds for at sikre, at de anvendte momsprocenter er de rigtige, når de efterfølgende skal indgå i de salgspriser, hvorpå der ved kassen gives samlet nedslag på 5 pct.

Da ingen kan bestride, at det vil blive butikshandelen, som gennem det store antal ekspeditioner, fakturaer m.v. kommer til at bære hovedbyrden af det administrative besvær, henstiller vi, at der som delvis godtgørelse gives de momsregistrerede butikshandlende adgang til at modregne 0,25 pct. af den enkelte forretnings detailomsætning i de 5 måneder.

Som sammenligningsfaktor kan nævnes, at lønudgifterne i de købmandsejede supermarkeder ligger mellem 8 og 10 pct. af omsætningen.

Når vi foreslår beregning af en godtgørelse i forhold til omsætning og ikke som en andel af den forfaldne moms, skyldes det, at „værditilvæksten“ svinger meget fra branche til branche alt efter avanceniveau m.v., derfor vil en udmåling efter omsætning være mest relevant.

Likviditets-klemmen.

Ligesom en midlertidig momsnedsettelse vil føre til en omfattende forøgelse af den manuelle administration i butikshandelen, betyder en midlertidig momssenkning en pludselig og meget betydelig negativ indflydelse på butikernes likviditet. Det er en selvfølge, at man i forretningernes likviditetsbudgetter har medtaget de opsamlede momsbeløb indenfor de af loven fastlagte betalingsrammer.

Ved en midlertidig reduktion fra 15 pct. til 9 $\frac{1}{4}$ pct. vil likviditetsbudgetterne ikke kunne holde. Vi har belyst virkningerne for 5-måneders perioden i vedlagte notat, og der er foretaget modregning som følge af

den forlængede kreditperiode for marts 1976.

Nettoresultatet er, at en udsættelse af betalingsterminen på 34 dage for momstilsvaret vil være påkrævet for henholdsvis oktober kvartal og for januar + februar 1976 for at neutralisere de likviditets- og rentemæssige virkninger af en midlertidig momsændring. Dageantallet er upåvirket af såvel omsætningsstørrelse, bruttoavance som omkostningsstruktur.

Vi skal henstille, at man bidrager til en løsning også af det akutte likviditetsproblem ved at forlænge indbetalingsfristen for de 2 perioder med ialtfald 30 dage.

Undtagelse for el, telefon m.v.

Ifølge forligserklæringen er det hensigten, at den midlertidige momsnedsettelse ikke skal omfatte el, telefon m.v.

Butikshandelens Fællesraad er betænkelig ved disse undtagelser, bl.a. fordi de vil volde regnskabsmæssige problemer. Specielt peger vi på, at der — hvis disse poster undtages — ikke bare skal angives skæringsdage og dertil svarende beløb på regningerne. Det fordrer også, at kommunerne, de offentlige værker m.v. adskiller el-udgiften fra de øvrige poster, hvorpå momsen nedsettes, men som afregnes i samme arbejds-gang. Herunder falder ofte f.eks. varmen.

Vi har ikke set et udarbejdet lovforslag omhandlende el, telefon m.v., men ønsker allerede nu at påpege, at en friholdelse for momsnedsettelse er principielt betænkelig og vil forudsætte særlige administrationsbestemmelser.

Med venlig hilsen

BUTIKSHANDELENS FÆLLESRAAD

Holger Christensen,
formand.

Til
Folketingets skatte- og afgiftsudvalg.

Notat

Vedrørende likviditetsforringelse i f. m. en momsnedsettelse.

DSK

Hellerup, den 8. september 1975.

Beregningerne bygger på følgende forudsætninger:		Konstant debitorer.
Konstant varelager.		Rente 13 pct. p. a.
Konstant kreditorer.		Samt en jævn fordeling af omsætning og varekøb.

Omsætning ekskl. moms		10.000.000 kr.
Bruttofortjeneste	19,00 pct.	
<i>Momspligtige omkostninger:</i>		
Emballage	0,50 pct.	
Reklame	1,50 -	
El, varme	1,00 -	
Personaleomkostninger	0,25 -	
Administration	0,21 -	
Reparation/vedligeholdelse + u/1.200 kr. ...	0,20 -	
Autodrift	0,13 -	
I alt	3,79 pct. af omsætningen	
	ekskl. moms =	379.000 kr.

	Ved 15 pct.	Ved 9 ¹ / ₄ pct.
Beregning af moms ved 10 mill. kr. — omsætning	1.500.000	925.000
÷ moms af varekøb (B. av. 19 pct.)	1.215.000	749.250
÷ moms af omkostninger (379.000 kr.)	56.850	35.058
Årligt momstilsvær	228.150	140.693
Kvartalsvis momstilsvær = 1/4	57.038	35.173
Momstilsvær pr. dag	633,75	390,81

Eksempel under de givne forudsætninger	Ved 15 pct. moms	Ved 9,25 pct. moms	Likviditets- forr.	Forrentning af den gennem- snitlige likvidi- tetsændring kr.
Momstilsvar i perioden 29. septem- ber-31. december 1975 = 94 dage	59.573	36.736	÷ 22.837	÷ 388
Forrentning af likviditetsforringel- sen på 22.837 i perioden 1. januar- 20. februar 1976 = 51 dage				÷ 421
Momstilsvar i perioden 1. januar- 28. februar 1976 = 59 dage	37.391	23.058	÷ 14.333	÷ 152
Forrentning af likviditetsforringel- sen på 14.333 kr. i perioden 1. marts-20. maj 1976 = 81 dage ..				÷ 419
Momstilsvar i perioden 1. marts-31. marts 1976 = 31 dage v/15 pct. moms	19.646	19.646	0	0
Forrentning (renteindtægt) af 19.646 kr. i perioden 20. maj-20. august 1976				+ 638
Netto merrenteudgift som følge af momsnedsættelsen				<hr style="width: 100%; border: 0.5px solid black;"/> <div style="text-align: right;">÷ 742</div>

Problemstilling:

Hvor mange dages merkredit skal man opnå på momstilsvaret for henholdsvis oktober kvartal samt for januar og februar for at neutralisere såvel den likviditets- som rentemæssige forringelse:

Momstilsvar for oktober kvartal 1975 = 36.736 kr.

Momstilsvar for januar/februar 1976 = 23.058 kr.

x = antal dage

$$\frac{36.736 \times 13 \times X}{100 \times 360} + \frac{23.058 \times 13 \times X}{100 \times 360} = 742$$

$$X = 34 \text{ dage}$$

For en god ordens skyld skal der gøres opmærksom på, at kravet til en yderligere kredit ikke påvirkes af hverken omsætnings- } størrelse, bruttoavance eller omkostnings- } struktur.

Ole Bardram, HD

/Erik Faurby, HD.

Bilag 2.

Henvendelse fra Butikshandelens Fællesraad til ministeren for skatter- og afgifter og dennes bemærkninger hertil.

BUTIKSHANDELENS FÆLLESRAAD

København, den 1. september 1975.

Under mødet den 27. f.m. på Marienborg tilkendegav repræsentanter for regeringen, at man agtede at forelægge en række lovforslag til bekæmpelse af den meget betydelige arbejdsledighed på både kort og langt sigt. Enkelthederne i disse foranstaltninger blev ikke nærmere præciseret.

De repræsenterede organisationer gav medhold i, at det vil være påkrævet at forøge befolkningens købekraft som led i arbejdslededsbekæmpelsen, samtidig med at man understregede nødvendigheden af, at der blev taget fornødne hensyn til en stabil omkostningsudvikling.

Som et af de hurtigtvirkende elementer i de bredt anlagte foranstaltninger fremhævede repræsentanter for Butikshandelens Fællesraad, at en omgående nedsættelse af den personlige beskatning efter vor mening var at foretrække fremfor en omstændelig og administrativt vanskelig korttidsnedsættelse af momsen. Vi mener, at forbrugsreaktionerne efter skattnedsættelsen pr. nytår 1975 var endog meget hurtige og positive. Den opbremsning i forbrugsudvidelsen, som gradvist indtraf i perioden efter første kvartal 1975, ville formentlig være indtrådt også selvom skattnedsættelsen istedet havde været realiseret i form af en moms nedsættelse. Udviklingen beroede først og fremmest på psykologiske og frygtbetonede reaktioner, som forhåbentlig vil fortage sig, hvis der nu hurtigt fremkommer forslag til bredere foranstaltninger mod arbejdslededsproblemet på både kort og langt sigt.

Vi er fremdeles af den opfattelse, at man når de tilsigtede mål lige så fuldt gennem nedsættelse af de direkte personskatter, som ved den mere besværlige midlertidige momsreduktion. Sidstnævnte er — udover den betydelige administrative belastning — desuden forbundet med store ulemper, der ved at en midlertidig nedsættelse slår salgs- og arbejdsrytmen i stykker i såvel distribution som produktion både ved indgangen og udgangen af den omfattede periode.

Skulle den politiske beslutning resultere i, at man — uanset de påpegede tekniske og salgsmæssige vanskeligheder — gennemfører en midlertidig nedsættelse af momsen, skal Butikshandelens Fællesraad hermed anmode om, dels at momsprocenten som hidtil forbliver udifferentieret, og dels at der ydes den detailhandel, som vil få den helt overvejende del af administrationsbesværet, en godtgørelse for den arbejdskraft, som gennem den midlertidige periode vil være beslægtet for at realisere dette specielle offentlige gøremål.

Ved en vurdering af ønsket om en godtgørelse må bl.a. følgende tages i betragtning:

1. Avancestoploven forhindrer, at de med administrationen af en midlertidig nedsættelse af momsen forbundne omkostninger indregnes i varepriserne.

Ved tidligere lejligheder, når der har været tale om ændringer af momssatsen, er butikshandelens ønske om omkostningsdækning blevet afvist med den be-

- grundelse, at dermed forbundne omkostninger kalkulationsmæssigt burde behandles på linje med andre omkostningsstigninger og indgå i prisberegningen.
2. Såfremt en detailist vælger at klare den midlertidige nedsættelse på traditionel vis, forudsætter det en omkostningskrævende ommærkning af samtlige varer, såvel ved indgang som udgang af perioden. Hertil kommer, at den nye prismærkning i perioden skal ske på grundlag af en skæv procentsats på $9\frac{1}{4}$ for hver enkelt vare, hvilket også forøger de administrative vanskeligheder i forhold til det bestående.
 3. I forretningerne, som i perioden under momsnedsettelsen vælger at foretage modregning af de 5 pct. i en samlet funktion ved kassen, vil indgå den trods alt besværlige og tidskrævende aflæsning af såvel brutto- som nettobeløb ved hver eneste ekspedition. Det øger både arbejdet og risikoen for fejltagelser, sinker ekspeditionen og belaster hele kassefunktionen.
 4. Det vil for et stort antal detailforretninger være påkrævet at supplere de lidt ældre kasseapparater med regnemaskiner for at formindske forsinkelsen og øge sikkerheden, inden kasseindslagene finder sted.
 5. For den enkelte forretningsindehaver gælder, at han får en yderligere kontrolfunktion i forholdet til den brede leverandørkreds for at sikre, at de anvendte momsprocenter f.eks. ved beregning af alle vejledende udsalgspriser er de rigtige, når de efterfølgende skal indgå i de salgspriser, hvorpå der ved kassen gives samlet nedslag på 5 pct.

Da ingen kan bestride, at det er detailhandelen, som gennem det store antal ekspeditioner, fakturaer m.v. må bære hovedbyrden af det administrative besvær, skal vi hermed henstille, at der, som en delvis godtgørelse, gives adgang til ved beregningen af de to kvartalers momsafgift at modregne 0,25 pct. af den enkelte forretnings detailomsætning.

Som sammenligningsfaktor kan nævnes, at lønudgifterne i de 3 grupper af købmandsejede supermarkeder, som af monopoltilsynet normalt følges til belysning af omkost-

ningsudviklingen, ligger mellem 8 og 10 pct. af omsætningen.

Når vi foreslår beregning af en godtgørelse i forhold til omsætningen og ikke som en andel af den forfaldne moms, skyldes det, at „værditilvæksten“ i detailforretninger svinger meget fra branche til branche alt efter avanceniveau m.v. Derfor vil en udmåling efter omsætning være mere relevant.

Ligesom en midlertidig momsnedsettelse vil føre til en omfattende forøgelse af administrationen, betyder en momssenkning en midlertidig, men betydelig negativ indflydelse på butikkernes likviditet. Den „opsamlede moms“ — differencen mellem opkrævet moms og betalt moms — afregnes som bekendt hver 3. måned og senest 1 måned og 20 dage efter kvartalsmånedens udløb.

Det er en selvfølge, at man i forretningernes likviditetsbudgetter har medtaget de opsamlede momsbeløb indenfor de angivne rammer. Ved en reduktion fra 15 til $9\frac{1}{4}$ pct. vil budgetterne ikke kunne holde. Vi skal derfor henstille, at disse likviditetsvanskeligheder imødegås ved en rimelig forlængelse af afregningsfristen. Et talmateriale til belysning af virkningerne vil snarest kunne forelægges.

Vi skal tillade os at anmode om, at foranstående synspunkter må indgå i vurderingen af, hvilke skattetekniske foranstaltninger der bør bringes i anvendelse i den foreliggende situation.

Med ærbødighed

BUTIKSHANDELENS FÆLLESRAAD

Holger Christensen,
formand.

Butikshandelens Fællesråd anfører i vedlagte skrivelse af 1. september 1975, at det ville foretrække en nedsættelse af den personlige beskatning fremfor en midlertidig nedsættelse af momsen, idet en midlertidig momsnedsettelse vil medføre betydeligt besvær især for detailhandelen.

I forbindelse med den midlertidige moms-

nedsættelse anmoder Fællesrådet endvidere om, at der ydes detailhandelen en godtgørelse for det ekstraarbejde, der påføres de handlende i den anledning, og at der sker en forlængelse af afregningsfristen.

I brevet nævnes en række punkter, der bør tages i betragtning ved vurderingen af ønsket om godtgørelse.

Hertil skal bemærkes:

Når det (punkt 1) anføres, at avancestoploven er til hinder for, at der kan ske forhøjelse af priserne til dækning af de øgede administrative omkostninger, kan anføres, at det ikke forventes, at de enkelte virksomheder vil få væsentlige omkostninger i anledning af momsnedsettelsen, jfr. nærmere nedenfor. Og heroverfor står yderligere, at nedsættelsen jo netop gennemføres, for at virksomhederne skal få øget omsætning og dermed øget indtjening.

I punkterne 2-5 fremhæves en række vanskeligheder med prisommærkning og beregninger af brutto- og nettobeløb ved hver ekspedition og anskaffelse af regnemaskiner, som kan blive følgen af den midlertidige momsnedsettelse.

I lighed med den fremgangsmåde, der blev fulgt i Sverige under den midlertidige momsnedsettelse, giver det fremsatte lovforslag virksomhederne mulighed for at undlade en ommærkning af priserne i nedsættelsesperioden.

Der vil blive tilsendt de registrerede virksomheder tabeller, således at man direkte kan aflæse det beløb, som kunden skal betale (95 pct.-tabeller). Når disse tabeller anbringes ved kassen, vil der kun være ringe besvær forbundet med at konstatere det rigtige salgsbeløb i de virksomheder, der undlader ommærkning.

Der vil ligeledes blive sendt en tabel, der viser, hvor meget momsen er, når der lægges $9\frac{1}{4}$ pct. til en pris, og en tabel, der viser, hvad momsen udgør, når de $9\frac{1}{4}$ pct. er inkluderet i prisen.

Der vil endvidere på toldkamrene kunne afhentes tabeller, der viser, hvad prisen skal være, hvis man vælger at ommærke sine varer.

Tabellernes udfærdigelse og udsendelse er aftalt med De Samvirkende Købmandsforeninger og F.D.B.

Det skal i denne forbindelse nævnes, at

der i Sverige ikke blev udsendt tabeller i anledning af den midlertidige momsnedsettelse. Det var virksomhederne, der på egen bekostning i vid udstrækning anskaffede tabeller.

Ingen virksomhed skulle i anledning af den midlertidige momsnedsettelse være nødsaget til at udskifte kasseapparater eller foretage andre større investeringer.

Fællesrådets ønske om en godtgørelsesordning går ud på, at der gives detailhandlere adgang til ved beregningen af afgiftstilsvaret for den periode, momsnedsettelsen skal gælde, at modregne 0,25 pct. af den enkelte forretnings detailomsætning.

Man har hidtil afvist at give virksomheder godtgørelse for afgiftsopkrævning — det gælder her som i alle andre lande, hvor man har merværdiafgift. Det administrative besvær, vanskeligheden med at finde en retfærdig måde at yde godtgørelsen på samt det økonomiske pres, statskassen konstant ville blive udsat for, har gjort, at ingen har ønsket at etablere en godtgørelsesordning.

En godtgørelse med 0,25 pct. af detailomsætningen, der modregnes ved indbetalinger af afgiftstilsvaret, vil betyde, at der skal udformes og udsendes nye momsangivelser for de virksomheder, der vil blive omfattet af godtgørelsesordningen.

Angivelserne skal således indeholde oplysning om forretningens detailomsætning, idet denne oplysning ikke umiddelbart kan udregnes på grundlag af oplysningerne om udgående og indgående afgift.

Udsendelse af nye angivelser til bestemte grupper af de registrerede virksomheder samt registreringen i edb-systemet af de yderligere oplysninger om modregningsbeløbet vil medføre, at der skal gennemføres væsentlige ændringer i edb-programmerne, samt medføre en ikke ringe årsag til fejl såvel ved udsendelsen af den nye angivelse til detailhandlerne som ved den efterfølgende registrering af godtgørelsesbeløbet som en acontoindbetaling af det afgivne afgiftstilsvaret.

At gennemføre en ordning alene for detailhandelen vil i øvrigt ikke være muligt — og vel heller ikke rimeligt. Der er ingen klar afgrænsning mellem detailvirksomheder og andre mere blandede virksomheder. I givet fald ville håndværkerne vel også være berettiget til en godtgørelse. Endvidere skal

nævnes, at en godtgørelse sat i forhold til omsætningen næppe ville være rimelig, da netop de større virksomheder vel har lettere ved at tilpasse sig en ændret afgift.

For så vidt angår Fællesrådets ønske om, at den af momsnedsettelsen følgende forringelse af likviditeten for virksomheder modvirkes ved en forlængelse af afregningsfristen for momsen, kan anføres, at hensigten med momsnedsettelsen er at skabe øget

aktivitet og omsætning, hvorved likviditetsforringelsen vil blive kompenseret helt eller delvis. Endvidere vil det forhold, at afregningen for den i marts måned 1976 opkrævede moms først skal afregnes til toldvæsenet i forbindelse med afregningen for april kvartal 1976 (den 20. august 1976), give virksomhederne en likviditetsfordel. Der er herefter næppe anledning til at forlænge afregningsfristerne.